

Αρ. Πρωτ. 6

Αθήνα 13/7/2022

Προς
την Υπουργό Παιδείας
κ. Νίκη Κεραμέως
Κοιν.
Συλλόγους Εκπαιδευτικών Π.Ε.

Θέμα: Σχετικά με τη διεύρυνση στο ωρολόγιο πρόγραμμα του Ολοήμερου Σχολείου

Κατατέθηκε στη Βουλή, προς ψήφιση, στο πλαίσιο του σχέδιο νόμου για τα Α.Ε.Ι. το άρθρο 371 που προβλέπει την επέκταση του ωραρίου του Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου ως τις 17:30, όπου περιλαμβάνονται και τα σχετικά ωρολόγια προγράμματα. Οι προτεινόμενες αλλαγές που περιγράφονται αφορούν την πιλοτική εφαρμογή σε 5.000 τμήματα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (Νηπιαγωγεία – Δημοτικά).

Η Διδασκαλική Ομοσπονδία είναι αυτή που μέσα από τις αποφάσεις των Γενικών της Συνελεύσεων έχει προτείνει το Ολοήμερο Σχολείο στην ελληνική κοινωνία, ως το σχολείο που απαντά ολοκληρωμένα στις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών.

Η απόφαση της έκτακτης Γ.Σ. της Δ.Ο.Ε. τον Μάρτιο του 1985 αναφέρεται στην ανάγκη για «...δημιουργία ενός σχολείου δημοκρατικού, ανοιχτού στην κοινωνία και τη ζωή, να αμβλύνει το καθεστώς των ανισοτήτων και των διακρίσεων στην Εκπαίδευση και να οδηγήσει στην ωρίμανση των συνθηκών για τη μετάβαση σ' ένα «ολοήμερο» λαϊκό 9χρονο βασικό σχολείο στο οποίο θα εξασφαλίζονται ίσες ευκαιρίες μόρφωσης σ' όλα τα παιδιά του λαού, ανεξάρτητα από την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση της οικογένειάς τους...».

Στις αποφάσεις της 78^{ης} Γ.Σ. της Δ.Ο.Ε. τον Ιούνιο του 2009, έπειτα από πολλά χρόνια εφαρμογής ποικίλων μορφών «Ολοήμερου σχολείου» αναφέρεται: «Το σχολείο που οραματιζόμαστε δεν μπορεί να είναι άλλο από το Ολοήμερο Σχολείο, η λειτουργία του οποίου θα πρέπει να τεθεί σε μια άλλη βάση. Προσβλέπουμε σε ένα Σχολείο που:

- Θα είναι σε θέση να προετοιμάσει τον ελεύθερο άνθρωπο, τον άνθρωπο που θ' αναπτύξει πρωτοβουλίες, τον άνθρωπο που θ' αγαπά τη μάθηση και τη γνώση, όχι για εξεταστικούς - ωφελμιστικούς σκοπούς μόνο, αλλά για δική του ολοκλήρωση και για ουσιαστική πνευματική δημιουργία. Ένα σχολείο δηλαδή που θα είναι σε θέση

να πραγματώσει τους στόχους του ξεκινώντας από το δίχρονο Νηπιαγωγείο και καταλήγοντας στο Λύκειο.

- Θα δίνει απαντήσεις στη σχολική αποτυχία παίρνοντας ουσιαστικά μέτρα στήριξης των μαθητών πριν αυτή καταστεί μη αναστρέψιμη.
- Θα σέβεται τον ελεύθερο χρόνο του μαθητή ολοκληρώνοντας τις εργασίες του σ' αυτό.
- Θα αναδιοργανωθεί το ημερήσιο πρόγραμμά του σε ενιαία βάση, όπου εντάσσονται οργανικά τα μαθήματα του σημερινού πρωινού σχολείου, η εκμάθηση Η/Υ, ξένων γλωσσών, πρόσθετες δραστηριότητες αλλά και η προετοιμασία για την επόμενη μέρα, η ενισχυτική διδασκαλία και γενικότερα το πρόγραμμα υποστήριξης του πρωινού ωραρίου.
- Θα αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την παραπαιδεία, προσφέροντας ιδιαίτερο χρόνο ουσιαστικής προετοιμασίας του μαθητή για την επόμενη μέρα, ξένες γλώσσες, η διδασκαλία των οποίων μέσα στο σχολείο θα είναι αρκετή για να καταλήξει σε τίτλο επάρκειας, αθλητικές δραστηριότητες που θα ικανοποιούν τα ταλέντα και τις δεξιότητες των μαθητών ενώ παράλληλα θα προβλέπει δραστηριότητες για την ανάπτυξη της αισθητικής και μουσικής του καλλιέργειας.
- Ο εκπαιδευτικός θα μπορεί να λειτουργήσει, να εμπνευστεί και να εμπνεύσει, να αναπνεύσει τόσο ο ίδιος, όσο και οι μαθητές του. Ένα σχολείο, στο οποίο κυρίαρχη λειτουργία δεν θα είναι η μετάδοση γνώσεων, αλλά η παιδαγωγική λειτουργία.», ενώ στις αποφάσεις της 86^{ης} Γ.Σ. (Ιούνιος 2017) για το σχολείο που βιώνουμε και οραματιζόμαστε η Δ.Ο.Ε. έχει ως σημείο αναφοράς το «... Ολοήμερο σχολείο για όλους τους μαθητές 8.30 το πρωί ως 4 το μεσημέρι συνολικά και υποχρεωτικά για όλους...»

Η κυβέρνηση με δηλώσεις τόσο του Πρωθυπουργού όσο και της Υπουργού Παιδείας μιλάει περί προγράμματος που θα λύσει το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας, τη στιγμή που τα νέα ζευγάρια κυριολεκτικά στενάζουν κάτω από το βάρος της ακρίβειας, των ενοικίων, των ανατιμήσεων στα είδη πλατιάς λαϊκής κατανάλωσης, της αύξησης των τιμών των καυσίμων, της ενεργειακής φτώχειας. Αν η κυβέρνηση ήθελε να αντιμετωπίσει ουσιαστικά και ριζικά το πρόβλημα της υπογεννητικότητας στη χώρα όφειλε:

- να εξασφαλίσει σταθερή και μόνιμη εργασία με αξιοπρεπείς μισθούς και εργασιακά δικαιώματα για τους νέους ανθρώπους,
- να θεσμοθετήσει ένα πλαίσιο αυξημένης προστασίας των νέων εργαζόμενων που αποκτούν παιδιά (προστασία της μητρότητας και πατρότητας από τις απολύσεις, άδειες ανατροφής με αποδοχές στις/στους εργαζόμενους, επιδόματα ανατροφής που να εξασφαλίζουν τις ανάγκες διαβίωσης, μόρφωσης, υγείας των παιδιών κ.λπ.).

Το περιεχόμενο των ρυθμίσεων του άρθρου 371, κινείται στη διαχρονική λογική των κυβερνήσεων «να παρουσιάσουμε κάτι που να φαντάζει όμορφο (με καθαρά επικοινωνιακή στόχευση), αλλά κενού περιεχομένου.»

Συγκεκριμένα:

Στο Δημοτικό Σχολείο:

- Καθιερώνονται 3 ζώνες λειτουργίας του Ολοήμερου Δημοτικού (1^η ζώνη 13:20 με 14:10 Μεσημβρινό Γεύμα – Διατροφική Αγωγή, 2^η ζώνη 14:10 με 15:55 - 2 ώρες Μελέτη – Προετοιμασία, 3^η ζώνη 15:55 με 17:30 - 2 ώρες Σχολικοί Μαθητικοί Όμιλοι) και προστίθενται 2 επιπλέον διδακτικές ώρες στο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο από τις 16:00 έως 17:30. Στο Ολοήμερο, που παραμένει προαιρετικό, ορίζονται διαφορετικές ώρες αποχώρησης (παρ. 2β), δηλαδή ακόμα μεγαλύτερη διαφοροποίηση στο τι παρακολουθούν τα παιδιά και μέσα στο ίδιο σχολείο.
- Κατά τη διάρκεια της 2^{ης} ζώνης δεν υπάρχει σαφής προγραμματισμός αφού μπορεί να είναι όλο το 2ωρο αφιερωμένο στη Μελέτη και την Προετοιμασία της επόμενης ημέρας, μπορεί όμως και όχι! Ουσιαστικά, τα παιδιά θα συνεχίσουν να έχουν «δουλειά» και για το σπίτι, μετά τις 6 μ.μ. εξαντλημένα και καταπονημένα. Πόσο μάλλον όταν η 2^η ώρα θα ανατίθεται σε εκπαιδευτικούς διαφόρων ειδικοτήτων ανάλογα με τις ώρες που θα τους περισσεύουν.
- Στην 3^η ζώνη κάτω από τον εύηχο τίτλο «Σχολικοί Μαθητικοί Όμιλοι», όπου δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για το ποιοι θα διδάσκουν, αφού περιλαμβάνονται πλειάδα αντικειμένων, υπάρχει αναφορά ακόμα και σε αντικείμενα ανακόλουθα με τις ανάγκες των παιδιών σε αυτές τις ηλικίες, όπως η ρητορική τέχνη, ή ακόμα και ξένα προς τη φύση του σχολείου, όπως η παιδική επιχειρηματικότητα, η πολιτειότητα και η πολιτότητα.

Στο Νηπιαγωγείο:

- Προστίθενται 2 επιπλέον 30λεπτες διδακτικές ώρες (5η και 6η) με νεφελώδες εκπαιδευτικό περιεχόμενο κάτω από τους όρους “Ανάπαυση/Ελεύθερο παιχνίδι- ενασχόληση στα κέντρα μάθησης (γωνιές)” και “Ελεύθερο και οργανωμένο παιχνίδι, Ανατροφοδότηση”, που ουσιαστικά επαναλαμβάνουν τις ανάλογες της πρώτης ζώνης (2η και 4η). Επίσης προστίθεται 15λεπτο διάλλειμα (16:00-16:15) αμέσως μετά τη 15λεπτη προετοιμασία αποχώρησης της πρώτης ζώνης (15:45-16:00) και προετοιμασία αποχώρησης στο τέλος της δεύτερης ζώνης (17:15 – 17:30). Η συγκεκριμένη διάρθρωση τεμαχίζει περαιτέρω τον ήδη τραυματισμένο από την προαιρετικότητα ενιαίο χαρακτήρα του ολοήμερου νηπιαγωγείου και το μετατρέπει σε κέντρο διερχομένων.
- Εξίσου απροσδιόριστο και νεφελώδες είναι το τοπίο αναφορικά με το διδακτικό ωράριο των νηπιαγωγών στο συγκεκριμένο τύπο νηπιαγωγείου που δημιουργεί επιπρόσθετες ανισότητες ανάμεσα στις/στους νηπιαγωγούς

των οποίων το διδακτικό ωράριο γίνεται λάστιχο κατά το δοκούν της κάθε κυβέρνησης.

Η σοβαρότητα, αλλά και η “παιδαγωγική” διάσταση με την οποία βλέπει η κυβέρνηση την επέκταση του ωραρίου στο Ολοήμερο Πρόγραμμα φαίνεται ξεκάθαρα από τις παραγράφους 5 και 6 κατά τις οποίες τα κριτήρια λειτουργίας, αλλά και η ίδια η λειτουργία (αριθμός και διάρκεια διδακτικών ωρών) και το περιεχόμενο (γνωστικά αντικείμενα, ειδικότητες εκπαιδευτικού προσωπικού) του Ολοήμερου μπορούν να αλλάζουν κατά το δοκούν με Υπουργικές αποφάσεις.

Από την παιδαγωγική οπτική είναι εξαιρετικά προβληματικό ένα παιδί προσχολικής ή σχολικής ηλικίας να παραμένει στο σχολικό χώρο από τις 07:00 το πρωί (συμμετέχοντας στην πρωινή ζώνη) ως τις 17:30 το απόγευμα (συμμετέχοντας και στο ολοήμερο πρόγραμμα), δίχως ξεκάθαρη παιδαγωγική στόχευση ιδιαίτερα μάλιστα με δεδομένο πως τα δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία στη χώρα μας δεν διαθέτουν την κτηριακή και υλικοτεχνική υποδομή για να εξυπηρετήσουν με όρους αξιοπρέπειας τις ανάγκες των παιδιών αυτών των ηλικιών. Επίσης, δεν διασφαλίζεται το ότι οι μαθητές δεν θα αναγκάζονται στη συνέχεια να συμμετέχουν σε σειρά εξωσχολικών δραστηριοτήτων (ξένες γλώσσες, αθλητικές δραστηριότητες κλπ.) που θα αυξάνουν την κόπωσή τους.

Ουσιαστικά η κυβέρνηση και το Υ.ΠΑΙ.Θ. ανάγουν μια λύση ανάγκης (την παραμονή των παιδιών στο ολοήμερο σχολείο και νηπιαγωγείο, εφόσον δεν έχουν κάποιον/κάποια να τα κρατήσει και να τα επιβλέψει στο σπίτι τους) σε πανάκεια, βαφτίζοντάς την «κοινωνικό μέτρο» στήριξης των οικογενειών για την αντιμετώπιση του δημογραφικού, την ώρα που τα δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία της χώρας έχουν εγκαταλειφθεί χωρίς υποδομές (κατάλληλα κτήρια, σύγχρονες εγκαταστάσεις, εξοπλισμό) και χωρίς το απαραίτητο εκπαιδευτικό, υποστηρικτικό (νοσηλεύτες/νοσηλεύτριες, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς κ.λπ.) και το επαρκές και μόνιμο βοηθητικό προσωπικό (καθαρίστριες, τραπεζοκόμους κλπ.), ώστε να εξυπηρετούν αξιοπρεπώς τις/τους μαθήτριες/μαθητές ακόμα και του θεσμοθετημένου μέχρι σήμερα ωρολογίου προγράμματος. **Αποδεικνύεται πως το βασικό «ενδιαφέρον» για τη λειτουργία του Ολοήμερου είναι «κάπου να βρίσκονται τα παιδιά» την ώρα που οι γονείς θα πρέπει να εργάζονται με ωράρια λάστιχο και ζωή χωρίς δικαιώματα!** Οι μορφωτικές ανάγκες των παιδιών, οι ίδιες οι ανάγκες της παιδικής ηλικίας για παιχνίδι, χαρά και κοινωνικοποίηση και πραγματικό οικογενειακό χρόνο, αγνοούνται.

- Τα σχολεία τη φετινή χρονιά λειτούργησαν με πάνω από 50.000 συμβασιούχους, που “αναπλήρωναν” τους εαυτούς τους. Οι 8.586 μόνιμοι

διορισμοί που έχουν ήδη εξαγγελθεί για την επόμενη σχολική χρονιά και για τις δύο βαθμίδες δεν καλύπτουν σε καμία περίπτωση τις τεράστιες ανάγκες.

- Πάνω από τα μισά ολοήμερα υπολειτούργησαν τη χρονιά που μας πέρασε, μιας και τα κενά ήταν τεράστια και κάθε τρεις και λίγο ολοήμερα έκλειναν για να καλυφθούν κενά του πρωινού προγράμματος.
- Οι μαθητές μας στοιβάζονται σε 25αρια τμήματα, είτε σε ένα από τα χιλιάδες κοντέινερ που έχουν φυτρώσει στις αυλές, είτε σε σχολεία που στην πλειοψηφία τους ξεπερνούν σε ηλικία, την 3οετία.
- Στις περισσότερες περιπτώσεις οι μαθητές/τριές μας διαβάζουν, τρώνε και μελετούν για την επόμενη μέρα στο ίδιο θρανίο από τις 8.15 έως τις 16.00. Τα νήπια μας παίζουν και μαθαίνουν, τρώνε και αναπαύονται στους ίδιους μικρούς χώρους, που καθαρίστριες μειωμένου ωραρίου πασχίζουν να κρατήσουν καθαρούς.
- Οι εκπαιδευτικοί, όπως και οι γονείς, βάλαμε πολλές φορές το χέρι στην τσέπη για να στηρίξουμε τους μαθητές μας, αφού η κυβέρνηση, ακολουθώντας τα βήματα όλων των προκατόχων της, επιμένει στην επιλογή της υποχρηματοδότησης της Παιδείας.

Το δημόσιο σχολείο δεν προσφέρεται για πειραματισμούς και δεν πρόκειται να επιτρέψουμε να μετατραπεί σε «σύγχρονο παιδοφυλακτήριο», πέρα από κάθε παιδαγωγική θεωρία. Δε θα επιτρέψουμε την παραπέρα υποβάθμιση του δημόσιου σχολείου που έχει σημαντικό έργο να επιτελέσει για όλους τους μαθητές και όχι να τους «κρατάει» όσο περισσότερο χρόνο επιλέγει η κυβέρνηση στον σχολικό χώρο χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα να ανταποκριθεί στις πολλαπλές κοινωνικές, μορφωτικές και ψυχοσυναισθηματικές ανάγκες τους.

-Αυτό που πραγματικά έχουμε ανάγκη, εκπαιδευτικοί, γονείς και μαθητές είναι:

- ✓ Σύγχρονη και ασφαλή σχολική στέγη, με όλες τις αναγκαίες υποδομές και εξοπλισμό.
- ✓ Δωρεάν, πλήρη γεύματα για όλα τα παιδιά.
- ✓ Σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα, που θα συμβάλλουν στην ολόπλευρη μόρφωση των μαθητών μας.
- ✓ Κατάργηση της ελαστικής εργασίας – μαζικούς διορισμούς μόνιμους εκπαιδευτικών (σύμφωνα με τις θέσεις του κλάδου), υποστηρικτικού και βοηθητικού προσωπικού για την κάλυψη των αναγκών όλων των μαθητών μας και τη λειτουργία των σχολείων.
- ✓ Γενναία αύξηση της χρηματοδότησης για την Παιδεία από τον κρατικό προϋπολογισμό.

- ✓ Άμεση επαναφορά του υπεύθυνου για το Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο και σύσταση οργανικών θέσεων ολοήμερου σε κάθε Νηπιαγωγείο ανεξάρτητα από την οργανικότητα.
- ✓ Μόνιμη και σταθερή εργασία για όλους τους εργαζόμενους γονείς, επαναφορά των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, αυξήσεις στους μισθούς, όχι στα ευέλικτα ωράρια και τη διευθέτηση του εργάσιμου χρόνου, **προκειμένου να μπορούν να εξασφαλίζουν όλο τον αναγκαίο ποιοτικό χρόνο με τα παιδιά τους.**

Για το Δ.Σ. της Δ.Ο.Ε.

Ο Πρόεδρος

Κικινής Θανάσης

Ο Γενικός Γραμματέας

Μαρίνης Σπύρος